

กรณีศึกษาโมเดลธุรกิจท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องในบาหลี (อินโดนีเซีย)

อินโดนีเซียเป็นประเทศที่ประกอบด้วยหมู่เกาะน้อยใหญ่กว่า 17,500 เกาะ จึงมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติสวยงามมากมายที่เป็นที่รู้จักกันดีอย่างเกาะบาหลี ซึ่งมีชื่อเสียงเลื่องลือว่าเป็นเกาะสวรรค์ของนักท่องเที่ยวและเป็นที่ยอมรับไปทั่วโลก อีกทั้งประชากรมีหลากหลายเชื้อชาติ ทำให้มีความแตกต่างทั้งด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และอาหาร ซึ่งช่วยดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติได้เป็นอย่างดี

ที่มา : https://blog.traveloka.com/source/uploads/sites/5/2018/03/Bali_Cover-with-Text.jpg

“บาหลี (Bali)” เป็นเกาะเล็กๆ ของอินโดนีเซียที่ทอดตัวท่ามกลางหมู่เกาะนับหมื่นในมหาสมุทรอินเดีย ได้รับการขนานนามให้เป็นเกาะสวรรค์ที่เปี่ยมด้วยมนต์เสน่ห์ที่ยาวนาน ดึงดูดให้ผู้คนนับล้านหลั่งไหลกันเข้ามาชมความงามพิสุทธิ์จากฝีมือการรังสรรค์ของธรรมชาติอย่างไม่ขาดสาย ความงามอันเลื่องชื่อบนพื้นที่เกาะเล็กๆ เพียง 5,780 ตารางกิโลเมตรที่ได้ชื่อว่าเป็นอัญมณีแห่งมหาสมุทรอินเดีย ส่วนหนึ่งมีที่มาจากพิกัดซึ่งห่างจากเส้นศูนย์สูตรไม่มากนัก ก่อให้เกิดสภาพอากาศแบบเมืองร้อน ผนวกเข้ากับภูมิประเทศที่มีความหลากหลาย ทั้งยังมีภูเขาไฟกุนุงอาุง (Gunung Agung) ซึ่งระเบิดครั้งสุดท้ายเมื่อปี 1963 ทำให้ผืนป่าของบาหลีอุดมสมบูรณ์ด้วยแร่ธาตุจากดินภูเขาไฟ จนได้ชื่อว่าเป็นดินแดนที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ตั้งแต่ทุ่งนาขั้นบันไดเขียวขจี ไปจนถึงต้นมะพร้าวบนหาดทรายขาวละเอียดริมชายฝั่งตัดกับสีฟ้าของน้ำทะเล

วิธีการเกษตรแบบดั้งเดิมบนเกาะบาหลีถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ช่วยทำให้เกาะเล็กๆ แห่งนี้สามารถรักษาความสวยงามของสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นแม่เหล็กที่ดึงดูดผู้มาเยือนนอกเหนือจากความมหัสจรรย์ของโลกใต้น้ำ รวมถึงระบบบริหารจัดการน้ำร่วมกันตามประเพณีดั้งเดิมของบาหลีที่เรียกว่า ซุบัค นั้น ได้รับ

การพิสูจน์และยืนยันโดยนักวิทยาศาสตร์และนักมานุษยวิทยาระดับโลกหลายคน ว่ามีประสิทธิภาพดีกว่าเทคโนโลยีชลประทานที่รัฐบาลนำเข้ามาจากต่างประเทศและนอกจากนั้น มิติทางศาสนาในซูปัค ยังเป็นส่วนสำคัญในความภาคภูมิใจของชาวบาหลี่ในวัฒนธรรมของตนเองและยังมีระดับ "ความยุติธรรม" สูงอย่างน่าทึ่ง เช่น เจ้าของที่นาที่อยู่ต่ำที่สุดในบริเวณลุ่มน้ำของ ซูปัค จะได้รับเกียรติให้มีสิทธิออกเสียงสูงที่สุด เนื่องจากเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบสูงสุดจากการตัดสินใจของสมาชิกซูปัคเพราะน้ำย่อมไหลจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ หลักฐานที่ยืนยันความสำเร็จของระบบการเกษตรแบบดั้งเดิมในบาหลี่ได้ดีที่สุดคือ ข้อเท็จจริงที่ว่าไม่เคยมีใครตรวจพบปัญหาหน้าดินพังทลาย คุณภาพดินเสื่อม ดินเค็ม น้ำเป็นพิษ ชั้นน้ำผุพัง ฯลฯ ซึ่งล้วนเป็นปัญหาที่เกษตรกรบนเกาะชวาประสบอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ในขณะที่อินโดนีเซียมีโรงบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่แล้วไม่ต่ำกว่าสิบแห่งทั่วประเทศในจำนวนนี้กว่าครึ่งอยู่บนเกาะชวา บาหลี่ยังไม่มีแม้แต่โรงเดียว ใช้เพียงกรรมวิธีง่ายๆ เช่น บ่อบำบัดน้ำเสียก็เพียงพอต่อความจำเป็นของคนทั้งเกาะแล้ว

ไม่เพียงแต่ในระดับชาวบ้านเท่านั้น การพัฒนาในบาหลี่โดยรวมก็เจริญรอยตามแนวคิด "การพัฒนาอย่างยั่งยืน" อย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยมีรัฐบาลท้องถิ่นเป็นฝ่ายผลักดันและได้รับความร่วมมือจากนักธุรกิจ นักพัฒนาเอกชน (เอ็นจีโอ) และชาวบ้าน อาจกล่าวได้ว่า "การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน" ของบาหลี่มี จุดกำเนิดอย่างเป็นทางการในปี ค.ศ. 1991 เมื่อรัฐบาลบาหลี่ต้อนรับทีมผู้เชี่ยวชาญจาก Canadian International Development Agency (CIDA) ของแคนาดา มาช่วยวางแผน "โครงการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบาหลี่" (Bali Sustainable Development Project หรือย่อว่า BSDP) ร่วมกับรัฐบาลท้องถิ่น ทีมผู้เชี่ยวชาญมองเห็นศักยภาพของการท่องเที่ยวบนเกาะบาหลี่ว่าจะเป็นหัวจักรที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจท้องถิ่นไปอีกนาน แต่ก็มองเห็นด้วยว่านี่เป็นธุรกิจที่จำเป็นจะต้องมีการวางแผนและประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมสูงสุด CIDA เสนอตั้งแต่ต้นว่าการท่องเที่ยวในบาหลี่จะยั่งยืนได้จริงก็ต่อเมื่อมันได้รับการพัฒนาในทางที่สอดคล้องกับ "ศักยภาพด้านทรัพยากร" ของเกาะเท่านั้น

รัฐบาลบาหลี่รับมอบแผนที่เพื่อการท่องเที่ยวจาก BSDP ตกลงจัดตั้งหน่วยงานใหม่ที่มีหน้าที่ประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนา (environmental impact assessment) โดยเฉพาะตามคำแนะนำของ BSDP และตกลงที่จะส่งเสริม "การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน" ต่อไปภายใต้เป้าหมาย "การพัฒนาอย่างยั่งยืน" โดยรวมของเกาะซึ่งในนิยามของบาหลี่หมายถึง "การสงวนความต่อเนื่องของทรัพยากรธรรมชาติ", "การสงวนความต่อเนื่องของวัฒนธรรมและความสมดุลภายในวัฒนธรรม" และ "กระบวนการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชาวบาหลี่"

ในระดับชุมชนบนเกาะบาหลี มีตัวอย่างความสำเร็จมากมายของแนวคิด "การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน" ที่รัฐบาลบาลีนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังและการส่งเสริม "การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ" อย่างเป็นผลนั้นนอกจากจะช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแล้ว ยังสามารถเป็นแหล่งรายได้ที่มั่นคงของชาวบ้านช่วยให้ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่วิถีชีวิตเริ่มไม่มั่นคงเพราะประสบปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าหรือจับปลามากเกินขนาด เปลี่ยนอาชีพมาทำงานด้านการท่องเที่ยวได้ ยกตัวอย่างเช่น เกาะเล็กๆ เกาะหนึ่งไม่ไกลจากบาหลีชื่อ ฮัลมาฮิรา เป็นที่อยู่อาศัยของนกสวยงามหายากชนิดหนึ่งที่ใกล้จะสูญพันธุ์ มีผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไปเกลี้ยกล่อมชาวนาเจ้าของที่ให้ปฏิเสธข้อเสนอของบริษัทป่าไม้จากญี่ปุ่นที่ต้องการซื้อที่ดินไปโค่นป่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโน้มน้าวจนชาวนาผู้นั้นเชื่อว่าจะมีรายได้ในระยะยาวจากนักท่องเที่ยวมากกว่าเงินที่จะได้รับจากการขายที่ให้กับบริษัทญี่ปุ่น ปัจจุบันชาวฮัลมาฮิราทั้งชุมชนมีกำไรจากการให้นักท่องเที่ยวเช่าที่พักและจ่ายค่าโดยสารระหว่างเกาะ นอกจากการท่องเที่ยวบนบาหลีจะพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ด้วยความร่วมแรงร่วมใจกันระหว่างรัฐบาลท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และชาวบ้านแล้ว นักพัฒนาเอกชนหรือเอ็นจีโอก็มีบทบาทไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน

วิถีชีวิตของชาวบาหลีเป็นผลจากการตกผลึกทางความเชื่อดั้งเดิม ศาสนา วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ แต่เดิมคนพื้นถิ่นในหมู่เกาะอินโดนีเซียมีความเชื่อเรื่องเทพเจ้าและจิตวิญญาณที่สถิตอยู่ในธรรมชาติ ต่อมาเมื่อกลุ่มพ่อค้าจากอินเดียตะวันออกเฉียงใต้เดินทางเข้ามาค้าขายจึงได้นำเอาศาสนาฮินดูเข้ามาด้วย ลัทธิต่างๆ ของฮินดูจึงค่อยๆ ขยายวงกว้างออกไป ตามมาด้วยศาสนาพุทธที่เข้ามาภายหลังยุครุ่งเรืองของอาณาจักรศรีวิชัย วัฒนธรรมฮินดูรูปแบบใหม่ที่เกิดจากการผสมผสานในเกาะชวา สุมาตรา และบาหลีนี้มาถึงจุดพลิกผัน เมื่ออาณาจักรมัชปาหิตผู้รวบรวมอาณาจักรต่างๆ ในหมู่เกาะเป็นรัฐเดียวกันครั้งแรกในประวัติศาสตร์ ถูกรุกรานและพ่ายให้แก่อาณาจักรมะละกาซึ่งเข้ารับศาสนาอิสลาม ในปี 1478 ทำให้กษัตริย์แห่งอาณาจักรมัชปาหิตซึ่งมีศูนย์กลางอยู่บนเกาะชวาตะวันออก พร้อมด้วยเจ้านาย นักบวช ช่างศิลป์และชาวฮินดูที่ไม่ต้องการเปลี่ยนศาสนาต้องหลบมาตั้งถิ่นฐานในเกาะบาหลีและเกาะลอมบอก (Lombok) ด้วยเหตุนี้สถาปัตยกรรม วรรณคดี ดนตรี การรำยรำ และวัฒนธรรมความเชื่อพื้นเมืองดั้งเดิมของบรรพชนในหมู่เกาะอินโดนีเซียจึงยังหลงเหลือและงอกงามอยู่เพียงในบาหลีและลอมบอกเท่านั้น

ใจกลางอัญมณี เจิดจรัสด้วยงานศิลป์

บริเวณใจกลางของเกาะที่งามดั่งตอมณต์แห่งนี้ ยังเป็นที่ตั้งของอูบุด เมืองเล็กๆ ที่ส่องประกายความเป็นศูนย์กลางทางศิลปะมาอย่างยาวนาน อูบุดเริ่มเป็นที่รู้จักของชาวต่างชาติตั้งแต่ปี 1930 โดยมีศิลปินชาวตะวันตกจำนวนหนึ่งเข้ามาตั้งรกรากและทำงานอยู่ในอูบุดโดยการเชิญของกษัตริย์องค์สุดท้ายแห่งอูบุด ผู้เป็นทั้งกษัตริย์และศิลปิน เริ่มจากวอลเทอร์ สปีส์ (Walter Spies) จิตรกรชาวเยอรมันเจ้าของผลงาน

กิจกรรมจัดทำองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ
งานพัฒนาองค์ความรู้สำหรับ SME (Knowledge Center) ปีงบประมาณ 2561
ภาพวาดทิวทัศน์บาหลี่อันเลื่องชื่อ "Iseh im Morgenlicht 1938" ซึ่งเข้ามาตั้งรกรากในอุบุดเมื่อปี 1927
ตามมาด้วยรูดอล์ฟ บอนเน็ต (Rudolf Bonnet) วิลเลียม ฮอฟเกอร์ (Willem Hofker) จิตรกรชาวดัตช์ และ
ดอน อันโตนิโอ (Don Antonio) ชาวสเปน ฯลฯ เมื่อภูมิทัศน์ที่เปี่ยมด้วยเสน่ห์เฉพาะตัวของบาหลี่ถูกถ่ายทอด
ผ่านปลายพู่กันของเหล่าจิตรกร และคำรำลือในความงดงามแพร่กระจายออกไป อุบุดจึงได้มีโอกาสต้อนรับ
บุคคลสำคัญที่แวะเวียนกันเข้ามาชื่นชมดินแดนสวรรค์แห่งนี้ ทั้งนักแสดงชื่อดังอย่าง ชาร์ลี แชปลิน (Charlie
Chaplin) เฮอร์เบิร์ต จอร์จ เวลส์ (Herbert George Wells) บิดาแห่งนิยายวิทยาศาสตร์ และมาร์กาเรต มีด
(Margaret Mead) นักมานุษยวิทยาวัฒนธรรมชาวอเมริกัน

ที่มา : http://www.tcdc.or.th/_file/image/42-18302825.jpg

ต่อมาในปี 1936 กษัตริย์แห่งอุบุดวอลเทอร์ ซปีส์ รูดอล์ฟ บอนเน็ต และศิลปินท้องถิ่น ได้ร่วมกัน
จัดตั้งกลุ่มเคลื่อนไหวทางศิลปะที่เรียกว่า “ปีตา มาฮา (Pita Maha)” ซึ่งกลายเป็นผู้กำหนดทิศทางงานศิลปะ
ของบาหลี่ในเวลาต่อมา โดยรวบรวมศิลปินผู้เชี่ยวชาญทั่วทั้งเกาะให้มาถ่ายทอดศิลปะการวาดภาพ ดนตรีและ
การรำร่าแก่คนรุ่นใหม่ เพื่อสืบสานภูมิปัญญาและพัฒนาทักษะด้านศิลปะ ทั้งยังสนับสนุนการนำงานศิลปะ
คุณภาพสูงโดยเฉพาะภาพวาดและงานแกะสลักไม้ไปออกขายในนิทรรศการแสดงผลงานในต่างแดนอีกด้วย การ
ดำเนินงานของกลุ่มปีตา มาฮาดำเนินมาเป็นเวลาเกือบสิบปีก่อนที่จะหยุดชะงักลงเมื่อเจมิตแห่งสงครามโลก
ครึ่งสองมาเยือนเกาะบาหลี่ ภายหลังจากสงครามสงบลง กษัตริย์อุบุดยังได้ริเริ่มสร้างพิพิธภัณฑสถานศิลปะแห่งแรกของ
เมืองคือ “พิพิธภัณฑสถานศิลปะปური ลุกีซัน (Museum Puri Lukisan)” ในปี 1956 ซึ่งยังคงเปิดให้บริการจนถึงทุก
วันนี้ โดยจัดแสดงงานศิลปะบาหลี่ชั้นเยี่ยมตั้งแต่สมัยก่อนสงครามโลกจนถึงศิลปะร่วมสมัย นอกจากนี้ อุบุดยัง

มีพิพิธภัณฑ์ศิลปะและหอศิลป์จำนวนมากกระจายตัวอยู่ในทุกมุมของเมือง อาทิ พิพิธภัณฑ์อาภุังไรหอศิลป์
ชะวีวาศีของศิลปินสตรี พิพิธภัณฑ์ธนภา พิพิธภัณฑ์เนคา พิพิธภัณฑ์ดอน อันโตนิโอ บลังโก ฯลฯ ด้วยเหตุนี้
อุบุดจึงเป็นเหมือนพิพิธภัณฑ์ทางวัฒนธรรมที่หล่อเลี้ยงและเป็นศูนย์กลางของศิลปะบาหลิจวบจนทุกวันนี้ ทั้งใน
สายตาของชาวบาหลีและชาวต่างชาติ

อุบุด ที่สุดแห่งวิถีเพื่อสุขภาพ

ชื่อเมืองอุบุดนั้นมาจากคำว่า “Ubad” ในภาษาบาหลี ซึ่งหมายถึง “ยา” เนื่องจากในอดีตอุบุดเป็นที่
กล่าวขานในฐานะแหล่งกำเนิดพืชสมุนไพรและยารักษาโรค มีหลักฐานตั้งแต่สมัยศตวรรษที่ 8 ว่ามีการส่งตัว
เชื้อพระวงศ์ที่มีอาการป่วยมารับการรักษาในเมืองเล็กๆแห่งนี้ ปัจจุบันอุบุดได้กลายเป็นหนึ่งในเมืองที่
นักท่องเที่ยวนิยมมาพักผ่อน เนื่องจากตั้งอยู่ในภาคกลางของเกาะสามารถเดินทางไปยังเมืองอื่นๆได้โดยสะดวก
และห่างจากสนามบินนานาชาติจุงะห์ไร (Ngurah Rai) เพียงหนึ่งชั่วโมง ภูมิประเทศของเมืองที่ตั้งอยู่บนเขา
ทำให้อากาศเย็นสบายบรรยากาศในตัวเมืองคลาคล่ำไปด้วยชาวต่างชาติและคนพื้นถิ่นที่สัญจรไปมา ริมถนน
สายหลักทั้งสามเส้นเรียงรายไปด้วยร้านอาหารหลากสัญชาติ ร้านค้า สปา สตูดิโอโยคะและที่พักหลากหลาย
ระดับ ตั้งแต่เกสต์เฮ้าส์ บูติกโฮเทลเล็กๆ ไปจนถึงโรงแรมและรีสอร์ทระดับห้าดาว แต่เมื่อเดินลัดเลาะเข้าไป
ตามตรอกซอกซอยต่างๆ ก็จะมีทัศนียภาพสวยงามและเงียบสงบของวัดเก่าแก่ ภูเขา ป่าไม้ ทุ่งนาขั้นบันได
และแม่น้ำสายเล็กๆ เมื่อรวมปัจจัยเหล่านี้เข้ากับความเป็นศูนย์กลางของศิลปะบาหลี อุบุดจึงเป็นเหมือน
สวรรค์ที่สมบูรณ์แบบในทุกด้านทุกวันนี้พลังแห่งการรักษาที่หลอมรวมจากความงามของธรรมชาติและควมรุ่ม
รวยในศิลปวัฒนธรรม ก็ยังคงดึงดูดผู้คนที่ไม่หาแรงบันดาลใจจากธรรมชาติ ใส่ใจสุขภาพ และโยยหาการบำบัด
ให้เดินทางเข้ามาที่นี้อย่างต่อเนื่อง

ที่มา : <http://www.tcdc.or.th/upload/medialibrary/55a/55a7961b85886b5629008888314c639d.jpg>

ธุรกิจบริการด้านสุขภาพในอุบุดนับเป็นกิจการที่สอดคล้องกับตัวตนของเมืองและตอบรับกระแสรักสุขภาพได้เป็นอย่างดี เนื่องจากหลายปีมานี้กิจการสตูดิโอโยคะและสปาได้รับความนิยมและเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ธุรกิจอาหารเพื่อสุขภาพโดยเฉพาะอาหารออร์แกนิกและอาหารประเภทออร์ฟูด (Raw Food) ก็เป็นอีกหนึ่งกิจการที่กำลังได้รับความนิยมมากในกลุ่มผู้บริโภคระดับกลางถึงสูงนอกจากนี้ อุบุดยังมีตลาดออร์แกนิก Ubud Organic Market ที่เกิดจากการร่วมทุนและบริหารงานแบบสหกรณ์ของกลุ่มสมาชิกผู้ผลิตผักผลไม้ออร์แกนิก เปิดให้บริการมาตั้งแต่ปี 2006 ด้วยหวังว่าจะเป็นพื้นที่เชื่อมผู้ผลิตและผู้บริโภคโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง ทำให้คนทั่วไปสามารถเข้าถึงอาหารเพื่อสุขภาพที่สดสะอาด คุณภาพดี ในราคาที่เหมาะสมทุก วันพุธและวันเสาร์ บรรดาพ่อค้าแม่ค้าจะนำผลผลิตที่ปลูกด้วยความตั้งใจมาวางขาย ตั้งแต่ผลิตภัณฑ์จากผักผลไม้ออร์แกนิก แยม นมถั่วเหลือง น้ำผลไม้ ขนมขบเคี้ยวเพื่อสุขภาพ ขนมปัง ไปจนถึงผลิตภัณฑ์เพื่อความงาม ภาพลักษณ์ความเป็นเมืองแห่งสุขภาพและศิลปะของอุบุดยังได้รับการต่อยอดให้ชัดเจนขึ้นอีกในปี 2008 เมื่อทีมผู้ก่อตั้งเทศกาลจิตวิญญาณแห่งบาหลิ (Bali Spirit Festival) เทศกาลนานาชาติที่หลอมรวมองค์ประกอบต่างๆ ที่เป็นหัวใจของความเป็นบาหลิที่โลกรู้จักไว้ในงานเดียวกัน นั่นคือ โยคะ การเต้นรำ และดนตรีดีดลึนใจเลือกอุบุดเป็นสถานที่จัดงาน โดยจัดต่อเนื่องมาเป็นปีที่ 5 เมื่อปี 2012 ที่ผ่านมา ในเทศกาลมีการอบรมโยคะ การแสดงดนตรีพื้นบ้านโดยรวบรวมท่วงทำนองพื้นถิ่นจากแอฟริกา อินโดนีเซีย ออสเตรเลีย และดนตรีร่วมสมัยจากทั่วโลก นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมของผู้เข้าร่วมงานที่มาจากทุกสารทิศ โดยมีเป้าหมายเพื่อปลูกฝังด้านบวกและสร้างความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีให้แก่ธรรมชาติและสังคมโลก

สายธารความยั่งยืนแห่งภูมิปัญญา

หนึ่งในวิหัตว์พิเศษเฉพาะตัวที่เป็นที่กล่าวขานของอุบุดคือ ฟุงนาแบบชั้นบันไดสีเขียวข่มและเหลืองทอง ในฤดูเก็บเกี่ยวซึ่งแผ่อำนาจเขตเต็มพื้นที่บนเนินเขาน้อยใหญ่และด้วยข้อห้ามไม่ให้สร้างอาคารสูงเกินความสูงของต้นมะพร้าวหรือ 15 เมตร ปัจจุบันทัศนียภาพสวยงามเหล่านี้จึงไม่ถูกบดบัง อย่างไรก็ตามเบื้องหลังความอุดมสมบูรณ์ของผืนนาที่จับใจผู้คนนี้ แท้ที่จริงแล้วไม่ใช่เพียงกฎหมายหรือข้อบังคับที่กำหนดขึ้นเมื่อไม่กี่สิบปีที่ผ่านมา แต่เป็นประเพณีการทำชลประทานแบบดั้งเดิมที่เรียกว่า ซูบัค (Subak) ซึ่งปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นเวลายาวนานนับพันปี โดยเป็นระบบบริหารจัดการน้ำในลักษณะสหกรณ์ชาวบ้านที่อยู่ภายใต้ข้อตกลง “อวิก-อวิก (Awig-Awig)” ซึ่งสมาชิกทุกคนจะเกี่ยวข้าวตามตารางการเพาะปลูกที่ตกลงร่วมกัน ช่วยกันรักษาระบบชลประทานที่ใช้ในการเพาะปลูกแบบถ้อยที่ถ้อยอาศัย ร่วมกันไกล่เกลี่ยความขัดแย้งระหว่างสมาชิกและมีส่วนร่วมในการประกอบพิธีทางศาสนารวมทั้งงานสาธารณะอื่นๆ ของชุมชน

ที่มา : http://www.tcdc.or.th/_file/image/photoburst_net.jpg

บาหลีเคยได้รับบทเรียนราคาแพงเรื่องการวางแผนพัฒนาพื้นที่ในสมัยที่ประธานาธิบดีซูฮาร์โตดำรงตำแหน่งในปี 1968 ซึ่งตรงกับยุคการปฏิวัติเขียว รัฐบาลได้นำเข้าเทคโนโลยีการเกษตรแผนใหม่จากโลกตะวันตกเข้ามาให้เกษตรกรชาวบาหลีปลูกข้าวพันธุ์ใหม่ ใช้ปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลงเพื่อเพิ่มผลผลิตและส่งเสริมให้เกษตรกรพยายามปลูกข้าวบ่อยครั้งที่สุดเท่าที่จะทำได้ในแต่ละปี โดยไม่ต้องคำนึงถึงตารางเวลาใช้น้ำของเกษตรกรเพื่อนบ้าน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาแมลงศัตรูพืชและยาฆ่าแมลงปนเปื้อนในดินและน้ำและปัญหาการขาดแคลนน้ำอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ด้วยเหตุนี้เกษตรกรและนักสิ่งแวดล้อมชาวบาหลีจึงเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลคืนอำนาจการบริหารจัดการตารางการเพาะปลูกและทรัพยากรน้ำสู่มือชุมชนอีกครั้ง กระทั่งได้รับชัยชนะในต้นทศวรรษ 1990 หลังจากบทเรียนดังกล่าว รัฐบาลบาหลีจึงได้ริเริ่มจัดทำแผนที่เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะบาหลีอย่างยั่งยืน มีการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอย่างรัดกุมเพื่อให้การท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับศักยภาพด้านทรัพยากร พร้อมกันนี้ รัฐบาลยังได้จัดตั้งหน่วยงานใหม่ที่ทำหน้าที่ประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนโดยเฉพาะ “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” ที่นอกจากจะช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบนเกาะแล้ว ยังสามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงแก่ชาวบ้านอีกด้วย

โอกาสการค้าการลงทุนของผู้ประกอบการไทย

ธุรกิจท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มเติบโตแข็งแกร่ง ตลอดจนการเร่งรัดพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน เพื่อรองรับการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวของรัฐบาลอินโดนีเซีย จะช่วยเกื้อหนุนโอกาสทางการค้าการลงทุน ในธุรกิจที่ผู้ประกอบการไทยมีศักยภาพ ดังนี้

ธุรกิจโรงแรม

ที่มา : <https://pix10.agoda.net/>

ธุรกิจโรงแรมซึ่งเป็นธุรกิจที่ผู้ประกอบการไทยมีความชำนาญ แม้ว่าปัจจุบันอินโดนีเซียมีโรงแรมและที่พักจำนวนมากในสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ อย่างไรก็ตามธุรกิจโรงแรมยังมีความน่าสนใจลงทุนในหลายพื้นที่ อาทิจังหวัด Central Sulawesi จังหวัด West Nusa Tenggara และเขตการปกครองพิเศษ Yogyakarta ที่ยังมีอัตราการเข้าพักเฉลี่ย (Occupancy Rate) อยู่ในระดับสูงและเพิ่มขึ้นมากกว่าค่าเฉลี่ยของอัตราการเข้าพักเฉลี่ยของทั้งประเทศ รวมทั้งจังหวัด Bali ซึ่งมีอัตราการเข้าพักเฉลี่ยในระดับสูงและรัฐบาลมีนโยบายพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศ ผู้ประกอบการไทยอาจเข้าซื้อกิจการหรือบริหารจัดการโรงแรมที่มีอยู่เดิมในพื้นที่ดังกล่าวเพื่อลดความเสี่ยงในการลงทุน ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าโรงแรมระดับ 4-5 ดาวเป็นที่นิยมมากกว่าโรงแรมระดับ 1-3 ดาว โดยพิจารณาจากอัตราการเข้าพักเฉลี่ยที่สูงกว่า

ธุรกิจอาหาร

เนื่องจากอินโดนีเซียเป็นตลาดขนาดใหญ่ด้วยจำนวนประชากรราว 240 ล้านคน มากเป็นอันดับ 1 ของอาเซียน ประกอบกับจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ทำให้ความต้องการบริโภคสินค้าอาหารเพิ่มขึ้น ขณะที่อินโดนีเซียยังผลิตสินค้าอาหารได้ไม่เพียงพอกับความต้งการจึงเป็นโอกาสที่ผู้

ส่งออกสินค้าอาหารของไทยจะเข้าไปขยายตลาดในอินโดนีเซีย โดยเฉพาะข้าว ผักและผลไม้สดแช่เย็นแช่แข็ง อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป ผลไม้กระป๋องและแปรรูปและไอศกรีม เป็นต้น รวมทั้งอาหารที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวต่างชาติ อาทิ ขนมขบเคี้ยว น้ำอัดลม บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป และหมากฝรั่ง เป็นต้น รวมถึงการป้อนวัตถุดิบหรือขยายช่องทางการจัดจำหน่ายอาหารผ่านโรงแรมและร้านอาหาร ซึ่งมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นตามอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเช่นกัน

ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง

ปัจจุบันอินโดนีเซียยังมีระบบโครงสร้างพื้นฐานไม่เพียงพอรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ซึ่งรัฐบาลอินโดนีเซียเล็งเห็นความสำคัญในการลงทุนพัฒนาและเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานและเครือข่ายคมนาคม ทั้งถนน ท่าเรือ สนามบิน และทางรถไฟ จึงเป็นโอกาสของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างของไทย รวมถึงการส่งออกสินค้าวัสดุก่อสร้าง อาทิ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ สายไฟและสายเคเบิล ปูนซีเมนต์ และแรยิปซัม เป็นต้น

สินค้าที่ใช้ในธุรกิจท่องเที่ยว

ความต้องการมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในอินโดนีเซีย จึงนับเป็นโอกาสส่งออกสินค้าที่จำเป็นต้องใช้ในธุรกิจโรงแรม อาทิ ผ้าเช็ดตัว ผ้าปูที่นอน ผ้าห่ม ปลอกหมอน ของใช้ในห้องน้ำ อาทิ สบู่ แชมพู ครีมนวดผม และหมวกอาบน้ำ เป็นต้น

ทั้งนี้ผู้ประกอบการไทยที่สนใจเข้าไปทำธุรกิจในอินโดนีเซียควรศึกษาข้อมูลตลาด กฎระเบียบด้านการค้าการลงทุน ซึ่งในเบื้องต้นสามารถค้นหาได้จากเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลธุรกิจไทยในอินโดนีเซีย <http://www.thaibizindonesia.com/th/index.php> และติดตามความเคลื่อนไหวในส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะกฎหมายและกฎระเบียบด้านการค้าการลงทุน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างบ่อย นอกจากนี้ผู้ประกอบการควรเดินทางไปสำรวจตลาดและพื้นที่เพื่อให้ทราบถึงลักษณะและศักยภาพของตลาดและโอกาสการลงทุน เพื่อให้การดำเนินธุรกิจในอินโดนีเซียเป็นไปอย่างราบรื่นยิ่งขึ้น รวมถึงใช้ประโยชน์จากการก้าวสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) เมื่อปี 2558 ซึ่งจะช่วยให้การเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานมีฝีมือระหว่างไทยกับอินโดนีเซียและประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ มีความเป็นเสรียิ่งขึ้น อันจะเอื้อต่อการค้าการลงทุนระหว่างไทยและอินโดนีเซียมากขึ้น

แหล่งที่มา

กรณีศึกษา “การพัฒนาอย่างยั่งยืน”: เกาะบาทลี อินโดนีเซียโดยสฤณี อาชวานันทกุล ตีพิมพ์ครั้งแรกใน
หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ ฉบับวันที่ 17 เมษายน 2551

Ubud... มนต์เสน่ห์แห่งความลงตัว, Creative City (สืบค้นวันที่ 24/8/61),
<http://www.tcdc.or.th/creativethailand/article/CreativeCity/19606>

กรณีศึกษา "การพัฒนาอย่างยั่งยืน" : เกาะบาทลี อินโดนีเซีย, ประชาชาติธุรกิจ (ออนไลน์) วันที่ 15 พฤษภาคม
พ.ศ. 2551 ปีที่ 31 ฉบับที่ 4001 <https://nathoncity.com/paper/1417>

ธุรกิจท่องเที่ยวและบริการที่เกี่ยวข้องในอินโดนีเซียกับโอกาสของผู้ประกอบการไทย, ฝ่ายวิจัยธนาคารเพื่อ
การส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, กันยายน 2556